

---

5) створити умови для розвитку інфраструктури, що здійснювала б фінансовий, інформаційний, консалтинговий, маркетинговий та інші види підтримки інноваційних процесів.

Зазначені заходи дадуть змогу задіяти всі необхідні механізми та стимули для покращення стану інноваційної політики підприємств і вирішити проблеми реалізації інноваційної стратегії на підприємствах України.

Список використаних джерел:

1. Рахманова Г.С. Проблеми стратегічного планування та розвитку підприємств./ Г.С. Рахманова // Наукові праці - Випуск 25/1, 2016. – С 110 – 117.

2. Соколенко В. А. Сутність та види стратегії розвитку / В. А. Соколенко, О. М. Бондаренко // Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Актуальні проблеми управління та фінансовогосподарської діяльності підприємства. – Харків : НТУ "ХПІ". – 2015. – № 53 (1162). – С. 70-74

3. Ковтун Е.О. Сорока Д.В., Інвестиційна стратегія підприємства/ Е.О Ковтун, Д.В. Сорока// Економічні науки/2. Зовнішньоекономічна діяльність – Вінницький торговельно – економічний інститут КНТЕУ, Україн: 2015.- №3. - С.57-61

4. Шафієва Л.Г. Особливості формування стратегії інноваційного розвитку підприємства в умовах невизначеності зовнішнього середовища / Л.Г. Шафієва // Вінницький національний аграрний університет : науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2015.- №4 (166). - С.470-483.

5. Касич А. О. Інноваційна активність підприємств України: динаміка, проблеми та шляхи вирішення /А.О. Касич / Економічні науки - Київський національний університет технологій та дизайну: № 7(49). - 2015. - 115 с. с. 22- 26/

Шостак Л.В., к,е,н, кафедри економіки,
безпеки та інноваційної діяльності
Близнюк А., студентка
Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки,
м. Луцьк, Україна

ПОТЕНЦІАЛ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасні вітчизняні підприємства діють в умовах жорстокої конкуренції. Тому для успішної діяльності підприємствам необхідно здійснювати інтенсивну інноваційну діяльність, ефективну організацію досліджень та розробок, нововведень, зниження ризиків інноваційної діяльності, які дозволяють бути конкурентоздатними не тільки в рамках національної економіки, але і на зарубіжних ринках. Згідно практичних даних інноваційні перебудови суб'єктів господарювання можуть не лише підвищити конкурентоспроможність сучасних організацій, але й підвищити експортний потенціал, вирішити економічні, екологічні, соціальні проблеми.

Питаннями про інноваційний розвиток підприємств займалися такі українські та зарубіжні вчені: Н.С. Ардашкіна, М.В. Шамін, С.М. Клімов, О.Г. Михайлова, Р.Ф. Гайдай, Ж.А. Говоруха, М.П. Денисенко, А.С. Федонін, А.І. Олексюк, Ю.В. Яковець, Й.А. Шумпетер., В.І. Ландик, П.Ф. Друкер.

Для України, економіка якої на сьогодні набула форм деіндустріалізації, активізація інноваційної діяльності є необхідною, вкрай важливою умовою її подальшого розвитку [1]. Серед визначальних тенденцій її нинішнього стану наводять:

- зосередженість інноваційної діяльності на великих промислових підприємствах;
- диспропорції у інноваційній активності підприємств та фактично виробленій інноваційній продукції;
- зниження технологічної активності промислових підприємств;
- прогресуючу тенденцію втрати вітчизняною промисловістю техніко-технологічного ресурсу модернізації серійного виробництва, тощо [1].

Однією з особливостей інвестиційного потенціалу суб'єктів господарювання в Україні є те, що основним джерелом інвестицій є власні кошти, які в структурі освоєних капітальних інвестицій становлять 67,5% (дані 2016 р.) [2].

Кошти державного бюджету упродовж 2010–2016 рр. не перевищували 5% загального обсягу витрат на інновації, а в окремі роки були значно нижче цього рівня. У 2016 р. державне фінансування інноваційної діяльності становило 0,03% загальних витрат державного бюджету [3].

Світова практика свідчить про те, що значний вплив на розвиток національних підприємств мають іноземні інвестиції. Залучення коштів іноземних інвесторів дає поштовх до активізації інвестиційного процесу, впровадження ефективних та екологічних технологій, використання провідного зарубіжного досвіду та зростання інвестиційного потенціалу підприємств країни. Однак питома вага іноземних інвестицій у структурі джерел фінансування освоєних капітальних вкладень вітчизняними підприємствами на рівні 2—3% є вкрай малою і не може бути вагомим чинником прогресу інвестиційного потенціалу [4].

Агентство InvestUkraine провело опитування щодо проблем, з якими стикаються іноземні інвестори в Україні. У ньому взяли участь 130 компаній із 16 регіонів України. У ході опитування компаніям було запропоновано визначити основні проблемні питання своєї діяльності в Україні. Грунтуючись на результатах, InvestUkraine склала рейтинг найбільш поширених проблем іноземних інвесторів в Україні. Згідно з рейтингом основна проблема іноземних інвесторів в Україні — відносини з податковими органами (22,8%). Друге і третє місця розділяють питання, пов'язані з аудитом та нормативними обмеженнями — 14,45% учасників дослідження стикаються з такими проблемами. Труднощі при вирішенні земельних питань турбують 11,8% респондентів, митних відносин — 11,03%. Ліцензування та дозвільні процедури ускладнюють діяльність 10,27% опитаних інвесторів, у той час як процедура реєстрації — 9,5%. Крім того, 5,7% респондентів вказали, що вони також мають справу з іншими проблемами, такими як рейдерство, висока вартість сировини і т. д. [5].

Стан інвестиційного клімату в Україні викликає все більше невдоволення бізнесменів. Європейська бізнес асоціація оцінила індекс інвестиційної привабливості України у 2,55 балів з п'яти можливих. Під кінець 2015 року цей показник знизився ще на 0,1 балів, порівняно з II та III кварталами цього ж року. Згідно з отриманими даними, 89 % бізнесменів не задоволені станом інвестиційного клімату в Україні. Топ-менеджери констатують, що рівень боротьби з корупцією не відповідає її розмірам, а реформи, на жаль, втілюються занадто повільно і мляво. Більше половини опитаних бізнесменів не очікують позитивних змін на найближчу перспективу [6].

Оцінюючи загальну ситуацію в інноваційній діяльності, умовно можна сформулювати три основні категорії проблем, які пригнічують її розвиток:

- 1) дефіцит фінансових ресурсів та відсутність дієвих стимулів з боку держави;
- 2) недосконалість законодавчого поля;
- 3) низький інноваційний потенціал промислових підприємств [7].

До заходів, які спрямовані на вирішення цих проблем, можна віднести: створення єдиної функціонуючої національної інноваційної системи; формування загальнодержавної системи пошуку, збору, накопичення, обробки, зберігання, розповсюдження та надання інформації в сфері інноваційного розвитку; забезпечення використання існуючого науково – технічного доробку щодо його інноваційного впровадження. Потрібно забезпечити фінансування фундаментальних досліджень. Знайти додаткові джерела на фінансування. Не менш важливим напрямом є створення нових та розвиток існуючих технологічних парків, вільних економічних зон для притягнення інвестицій в модернізацію виробництва [8].

Є потрібними також законодавчі зміни у галузі інноваційної діяльності щодо пільг і стимулів; розширення джерел фінансування; тісна співпраця з іноземними підприємствами, обмін досвідом. Щоб підвищити процес розробки та впровадження інновацій на підприємстві потрібно залучати персонал, а для цього необхідно створювати преміальні фонди за розробку, давати працівникам додаткові бонуси [9].

Створення інноваційної продукції потребує залучення до цього процесу кваліфікованих спеціалістів, з творчими здібностями, здатних застосовувати свої знання та вміння для продукування нових, практично зорієнтованих знань, втілювати їх в інновації конкретної спрямованості [10].

Отже, постійне впровадження інновацій у вітчизняних підприємствах призведе до високих темпів зростання та отримання необхідного рівня прибутковості. Дослідивши інноваційний потенціал вітчизняних підприємств, ми визначили, що українські суб'єкти господарювання не мають доступу до дешевих інвестиційних ресурсів, що значно гальмує процес модернізації, виходу на конкурентний рівень виробництва та розвиток інноваційної діяльності.

Дослідження проблеми інноваційного потенціалу вітчизняних підприємств є актуальним і потенційним в майбутньому.

Список використаних джерел:

1. Імплементация высоких технологий в экономику Украины: научная доповідь / НАН України, ДУ "Інститут екон. та прогноз. НАН України". Київ, 2016. С. 13.

2. Статистичний збірник "Регіони України 2015". У 2-х ч.: стат. збірник. — К.: Державна служба статисти% ки, 2016. — 991 с.
3. Впровадження інновацій на промислових підприємствах / Держстат України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Л. Г. Сіпайло, А. М. Ляшук Інвестиційний потенціал підприємств України в кризових умовах. Режим доступу: http://www.investplan.com.ua/pdf/8_2017/7.pdf
5. Що думає бізнес: результати Індексу інвестиційної привабливості України у 4 кварталі 2015 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.eba.com.ua/uk/informationssupport/ebanews/important/item/10192%2015%12%19%1420>
6. The Global Competitiveness Report 2013 — 2014 — Geneva: World Economic Forum, 2013. — Р. 377 [Електрон% ний ресурс]. — Режим доступу: www.weforum.org/gcr
7. Єршова Г.В. Перспективи інноваційно-інвестиційного розвитку в Україні – режим доступу: http://eip.org.ua/docs/EP_17_4_137_uk.pdf
8. Буркинський Б.В. Інноваційна стратегія у соціально –економічному розвитку регіону / Б.В. Буркинський, Є.В. Лазарева– Одеса: ІПРЕЕД НАН України, 2007. – 140с.
9. Говоруха Ж.А. Питання розвитку інноваційної діяльності підприємств України / Ж.А. Говоруха // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – №8(74). – С.107-115
10. Бондарчук М.К., Біленська Я.Р. Характеристика складових інноваційного потенціалу господарських структур в системі "інновації – фінанси – виробництво" Львів: Львівська політехніка, 2011. С. 197–198.